

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. De eadem, in fraudem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

usurarius non est factus impotens, tunc creditor, seu Dominus, cum totam actionem habeat contra usurarium, à quo recipere suum potest, non est, unde fit involuntarius contra te, qui bona fide accepisti? Nam si accepisti male fide, invalidam esse acceptationem, neque esse obligatum ad restitutionem ex radice iniustæ acceptationis, dubium non est.

3. Circa hanc exceptionem habeat hic studiosus sequentem considerationem.

De Lugo d. 20. de iust. n. 304. sic habet: *Medina dixit, si ejusmodi res sunt usu consumpibiles, & qua functionem recipiant in proprio genere, posse ab usurario, & aliis valide alienari, si ex hoc non sit impotens ad restituendum creditoribus: quam sententiam communiter omnes alii reiciunt, quia ii non possunt transferre dominium, quod non habent.* Hæc De Lugo.

Bonacina autem d. 3. de contract. q. 3. p. 14. n. 3. sic habet: *Addunt Medina, & plures alii Doctores apud Salas de iuris, disp. 40. n. 3. contra Petrum à Navarra, validum esse contractum ab usurariis factum, non solum de rebus, quarum habent dominium, verum etiam de aliis, quorum dominium non habent, sed recipiunt functionem, & sunt usu consumpibiles.* Opinio istorum Doctorum probabilis est, sed intelligenda cum Molina disp. 330. modo usurarii habeant alia bona, quibus commode possint satisfacere. Tunc enim creditor non censetur invui circa alienationem rei sue, & consequenter transferatur dominium in accipientem. Ita videtur sentire Salas d. 42. n. 3. cum Salonio, Bannez Aragomio, Hæc Bonac.

4. Vidiſti: De Lugo dicit, doctrinam Medinæ ab omnibus reici, & tamen Bonacina eam amplectitur, alioſque eam amplexos esse, testatur. Et nihilominus puto, hos Doctores non esse contrarios; nam De Lugo loqui videtur, seu loqui debet ex ipsa natura domini, Bonacina verò ex interpretativa voluntate mutuatarii, quod certe non negabit De Lugo, qui in sequenti exceptione interpretativam hanc voluntatem admittit, ut jam subdo.

5. Alteram exceptionem invenio apud prædictum De Lugo disp. 20. de iust. n. 305. de rebus functionem non habentibus, puta, veste, vase argenteo, torque aureo, &c. Excipitur, inquit, qui rem illam de usurario emit, quando præsumi facile potest consensus Domini; Unde excusari possunt, qui pignora ab usurariis emunt, ut ab Hebrais, quia Domini non solent multum curare, ad quos postea perveniant illa res. Hæc De Lugo, quibus confirmat, ut dixi, doctrinam à nobis traditam n. 2. sine.

§. II. Alienatio rerum Usurarii non in fraudem Creditorum.

1. **R**egula secunda: Debitor usurarius (ut etiam fur) si habeat, unde possit satisfacere omnibus creditoribus, potest donare, vendere, & quoscunque contractus, sive onerosos, sive lucrativos inire de rebus, quorum ipse liberum dominium habet, per quos non sit impotens ad satisfaciendum illis, & consequenter, qui ab eo accipit, potest accepta retinere licite, & iuste, etiam si deinde debitor per alias profusas donationes, vel aliunde reddatur impotens sine accipientis cooperatione.

Hæc Regula sequitur clarè ex dictis §. præced. nulla enim obstat ratio, quin de suis rebus possit liberè quis disponere. Dixi, liberum; nam de bonis hypothecatis realiter, disponere non potest, sive quoad totum, sive quoad partem, quæ obligationem hypothecæ adæquat, quia res sic hypothecata sunt obligatæ creditoribus, ut dictum est *supr. cap. 7. §. 2. n. 3.*

§. III. Alienatio rerum Usurarii in fraudem Creditorum.

1. **R**egula tertia: Si usurarius, vel etiam fur, per alienationem suæ rei fieret impotens ad satisfaciendum suis creditoribus, non posset, sine iniustitia

contra dictos creditores illam rem alienare, contra dictum onerosum, v. g. venditionem, receptionem, v. g. Donationem, & qui recipiet, potest teneatur ad restitutionem. Ratio est clara, quia potest se inhabilem reddere in fraudem creditorum, si nemo potest se inhabilem reddere ad satisfaciendum creditoribus illud, quod ipsi debet ex iustitia, & huic inhabilitati cooperari.

2. Hic tres invenio exceptiones. Prima est, si re locum hanc regulam, quando per venditionem, v. g. domum, & accipit tantum, quantum domus valebat, est, quia, si habet tantundem, jam non sit impotens, quam ante venditionem erat, nam in eo pretio recipit, valebit creditoribus aquè satisfacere. Quæ deinde ipse non satisfaciat?

Respondet: Ipsi imputabitur, non vero ementi, jam tantundem dedit.

3. Dixi, viliter; nam, si usurarius tantum recipiat quantum dat, sed inutiliter pro creditoribus, ut si vendat viliori, emat cibos, non quidem necessarios, sed luxuriosos, vel cibos, non quidem necessarios, sed conviviales, &c. emat, habet quidem quantum dat, sed minus creditoribus (non potest sine iniustitia, licet quædam nec alii possunt sine cooperatione ad eandem impotenti ipsi vendere, & communiter docent Doctores, Quam enim, ut diximus, detur æquale, si tamen inutiliter detur iniustitia fit creditoribus, dum res ipsi vili, & ipsi inutilis.

4. Secunda exceptio, quam asserit Molina d. 230. d. 230. quam sent. probab. dicit De Lugo mos quædam & ego lib. 8. in Decal. tr. 3. c. 3. §. 4. n. 26. Inducitur, ut peccare, nec onus restitutionis mihi remaneat de iustitia nature, quando acceptavi solum, sed non indiciarium vel furem ad donandum, vel ad vendendum suam, quamvis ipsi fiant impotentes ad solvendum creditoribus. Ratio est, quia vtor jure meo immutat nos iustitia, dum accepto rem mihi à Donatore, tam, quæ nulli, ut supponimus, erat realiter obligata, ex alia parte non cooperor cum ipsius peccato, qui ipse peccatum fecit offerendo; ego autem accepto solum vtor in mei commodum ejus peccato, & ab ipso jam commissio. Certe hæc pertinet, & de hac de re statuerint leges positivæ, & quantum ad vendendam, lege apud Mol. c. 1. l. 1. c. 2. n. 1. 6. De Lugo disp. 20. de iust. n. 16. aliisque.

5. Tertia exceptio est, non peccare, nec obligari ad restitutionem usurarium, vel etiam furem, quando tantum expendunt, quantum ad eorundem itum, acquiritur in parando victu, cultuque pro se, sicut si vxore, &c. necessarii, in solvenda mercede sua famuli sibi item necessariis, ac suo statui, imò in faciendis liberalibus donationibus, quos sine dedecore continere non potest, & nō faceret, vilis haberetur, ut item meo peccato, nec obligari ad restitutionem, si expensæ necessarias ipsis vendam. Ratio est, quia res hæc potest liber habet jus, etiam in præjudicium creditorum, si fuit, & minutarium expensa vide apud De Lugo citato.

CAPVT IX.

De restitutione Usurarium.

§. I. Quam obligatur Usurarius restituere.

1. **T**ria obligatur restituere usurarius, v. g. nam nequam: Obligator enim primò, restituere totum id, quod per usuram accipit. Patet, quia licet ubi usurum contra iustitiam accipit. Lege S. Thomam 2. 2. q. 87. art. 1. & 2.

2. Obligator secundò, restituere omnes fructus, quos ipse usurarius percipit ex usuraria fructifera, deinde